

gatja az istentiszteleteken és imádkozásokkor, ha egy pap úgy véli, hogy kétszer annyi ideig kell felemelnie az Ur testét és vérét, miközben elragadtatottan szemléli, féltő, hogy tévedésben van. A városi élet mindennapjai igazolják, hogy könnyebb az embernek tíz percig rajongani az Urért, mint akárcsak arra az öt másodpercre befogni a száját, ami alatt egy meggondolatlan, de gyakorta inkább jól meggondolt bántó mondat kiszalad rajta. És hol vagyunk még akkor a cselekvő szeretet magatartásától! Ez a század azzal lépett előre, hogy az ötvenes évek második felében, a bölcsesség birtokában lévő püspökök mertek összegyülekezni, leülni és vitázni, összefoglalni, mérlegelni és újból vitázni és engedményeket tenni; valamiben szótöbbséggel megállapodni, megjelölni az eltérő véleményeket is, és senkit sem sújtani kiközösítéssel. E gyülekezet felett ott lebegett Isten Lelke, ennek az eseménynek is köszönhető az, hogy ma is hiszünk, és ezt a hitet nem tartjuk méltatlannak az emberhez.

A huszadik század történelme azt tanítja, hogy nem a teológiai-filozófiai rendszerek, ilyen vagy olyan tomizmus, perszonalizmus, új arisztotelianizmus döntött abban, hogy mi volt a viszonya embernek emberhez, or-

szágnak országhoz, hanem az, hogy a népek engedelmeskedtek-e a gyilkosnak, amikor engedelmséget kívánt tőlük, vagy többre tartották lelkiismeretük hangját, mint az erő vagy a csábítás akármilyen mesterkedését. Szándékosan hivatkoztam a lelkiismeretre, s nem Istenre, mert nem akartam különbséget tenni a *dikaiosz*, vagyis igaz emberek között. Istent sokan nem ismerik, ettől még sokakban ott lehet a Lelke. Anélkül, hogy ők maguk tudnának róla.

Itt kell még maradnunk ennél a témánál. Lehet, hogy minden mondat ismert közhely számotokra, de engem fogva tart ez az élmény, 1914, 1919, 1939, 1945, 1949, 1956, 1968, 1981, 1986-89 történései. Szeretném újra és újra átgondolni, világossá tenni azokat a tanulságokat, amelyek egybefonják a vallásos hit és a társadalmi cselekvés világát egyetlen felfogásba és magatartásba, ahol minden szavam és munkámat átjárja a vallásosra és világra szét nem bontott hit, amely egységben gyökerezik az egyetlen Istenben, akinek a kezéből került ki anyag és szellem, transzcendens és világi egyaránt. Hit az egységben látott, egyetlen, teljes világban.

Merza József

(1989)

Megsajnáltam önmagammat

1. Égi, lelki üzenetnek fogom fel, amit egy imádságban megértettem.

Bennem és körülöttem sok probléma gyűlt fel. Soroltam mindezeket a mennyei Atyának. Közben megsajnáltam önmagammat. Körülményeim, eredményeim, munkámat, megítélésemet elégtelennek éreztem, gondoltam. Ekkor elindult a lavina:

- felelősöket találtam, persze magamon kívül,
- szerencsétlennek, elhagyottnak, otthontalannak éreztem magamat,
- mindenki mást jobb helyzetben láttam önmagamnál,
- magányosság, elhagyottság vett erőt rajtam,
- mártírnak képzeltem önmagammat, és ebben egy kicsit tetszelegtem is.

2. Ekkor jutottam arra a felismerésre, hogy az önsajnáltnál rosszabb, lehangolóbb, tönkrevetőbb, megalázóbb dolog kevés van a világon. Gyorsan kiűztem a lelkemből a sátáni gondolatokat, érzéseket. Megteltem lelki energiával, és elhatároztam: soha többé nem engedek az önsajnálát kísértésének.

3. Azóta tudatosan gyűjtöm, hogy miből keletkezik az önsajnálát, és milyen negatív hatásai vannak.

Az önsajnálát az alapja:

- *Az állandó kritizálásnak, zúgolódásnak.* „Van, aki a virágoskertben is temetőt lát, minden kőben keresztet, minden fában fejfát” (Perlaky Lajos) „Aki elégedetlen önmagával, kivetíti másokra, ezért a maró gúny és kritika” (Montaigne).

- *Az állandó panaszkodásnak, a kimeríthetetlen kifogáskeresésnek.* „Hány asszony tetszeleg magának a meg nem értett, méltatlanul kezelt asszony szerepében, pedig alapjában nincs egyéb baja, minthogy túlságosan jól megy a sora. Az ilyenek panaszkodnak állandóan, hogy nem is kellett volna megszületniük, ők emlegetik az öngyilkosságot mint egyetlen méltó választ az élet igazságtalanságaira. Márpedig akik olyan szerencsétlenek, hogy mindenben a fogyatékoságot látják, mindig a mások hibáin rágódnak, minden sértést nyilvántartanak, azoknak az élete epévé változik, mindennapi italuk az

ecet, és mindennapi eledelük a keserűség. Az ilyen maga rohan bele a boldogtalanságába, az ilyen ember azért él, hogy magát meghalni lássa” (Perlaky Lajos: Vigasztalások könyve, 29. o.).

- *A titkolt egoizmusnak, öntörvényűségnek.* Mindenki másnál jobb sorsot akarok magamnak. Ki akarom kerülni a bajokat, nehézségeket, problémákat, katasztrófákat. Másokhoz mérem önmagammat, ezért mindig keserű a valóság. Magamhoz megbocsátó vagyok, másokhoz elviselhetetlenül kemény. Nem segítséget kérek, hanem sajnálatot. Elvárom, hogy önmártíromságomban támogassanak.

- *A mártíromság érzésének.* Engem mindenki kihasznál. Amikor segíteni kell, jó vagyok. A legnehezebb munkát bízzák rám. Az én vállamon van a legnagyobb teher. – Az igazi mártírok, vértanúk azonban a harcban születtek, nem az önsajnálátban.

- *Hogy elveszítjük képességünket arra, hogy másokkal együtt érezzünk.* Az önmaga faragta mártír szájalmas, taszító, lehangoló.

4. Jézus Krisztusnak lett volna miért megsajnálni önmagát. Találkozott gyűlölettel, rosszindulattal. Tanítványai nehezen értették meg igazságait. Többször küzdött az otthontalanság érzésével. Elfogták, megalázták, megkínózták, megölték. De az ő lelke végig egészséges maradt. Mert amit meg tudott oldani a problémák közül, azt megoldotta, amit nem, azt elfogadta, elviselte. Jézus Krisztus soha nem sajnálta meg önmagát, hanem mindig a másik embert.

5. Megértettem, hogy soha nem szabad engedni az önsajnálát kísértésének. Mostani világrendünkben együtt van a jó és a gonosz, az öröm és a fájdalom, a siker és a kudarc, az egészség és a betegség, az erény és a bűn, az élet és a halál.

„Bú-baj közt is szép az élet,
Virágért a tüskét túrd el,
Vedd, mint sorsod közli véled,
Az édeset a keserűvel!” (Herder)

Vincze József